

Nowiny akuszerskie

Organ Związku Zawodowego Położnych z siedzibą w Poznaniu

Redakcja i Adm.: Poznań, ul. Wysoka 12, II p.
Otwarte we wtorki i piątki od godziny 11—15.

Konto czekowe:
P. K. O., Poznań 211.072

Prenumerata kwart. na prowincji zł 2,00
Numer pojedynczy w miejscu . . . zł 0,60

Ceny ogłoszeń: cała strona 80.— zł, 1/2 strony 45.— zł, 1/4 strony 25.— zł, 1/8 strony 15.— zł. Rabatu udziela się przy ogłoszeniach 3 krotnych 30/0, przy 6 krotnych 50/0, przy 12 krotnych czyli całorocznych 80/0.

KOMITET REDAKCYJNY:

Położne: Reszelewska W., Klugowa St., Sarnowa Z., Bronikowska H., Englowa M. i Pawlakowa St. z Poznania — Obrączkowska Fr., Krasowy pow. Pszczyna, Więckowska M., Jaksiova z Katowic G. Śląsk. — Za dział lekarski odpowiedzialny Prof. Dr. Kowalski Dyrektor Wojewódzkiej Kliniki dla kobiet i Szkoły Położnych w Poznaniu, ul. Polna 17. — Za dział akuszerski odpowiada redaktorka St. Klugowa, Poznań, Górna Wilda 94.

TREŚĆ: Dr. A. Modrzejewski: O następstwach poronień zaniedbanych. — Komunikaty Zarządu Głównego. — Z pracy zawodowej. — Małe notatki. — Wiadomości z zebrań. — Jubileusze. — Korespondencja Redakcji. — Doniesienia o zebraniach. — Nekrologi — Od Wydawnictwa. — Ogłoszenia.

(Przedruk wszelkich artykułów oryginalnych wzbroniony).

Z Wojewódzkiej Kliniki dla Kobiet i Szkoły Położnych w Poznaniu.
(Dyrektor: Prof. Dr. Kowalski).

Dr. Alfred Matzke.

Pęcherz płodowy jako czynnik rozwierający ujście oraz nieprawidłowości porodowe w związku z jego przedwczesnym pęknięciem.

Pęcherz płodowy, wśród licznych zadań, jakie mu przypadają do spełnienia w czasie ciąży oraz porodu, ma jedną bardzo ważną funkcję. Jest nią rozwieranie ujścia w czasie porodu. Ta jego funkcja jest jednym z tych ważnych czynników porodowych, których efektem działania końcowego stanowi wydalenie płodu z jamy macicy. Uprzysławiając sobie to jego zadanie, z łatwością zrozumiemy, dlaczego może powstać cały szereg komplikacji w czasie porodu, o ile zachodzi brak tej ważnej funkcji, czyli, o ile pęcherz płodowy pęka, zanim zdoła spełnić swoje zadanie.

Pod wpływem skurczów czynnego czyli górnego odcinka macicy, woda płodowa zawarta w worku płodowym zostaje wtłoczona do miejsc wykazujących pewną podatność i elastyczność, to jest do dolnego bieguna jaja płodowego, który to odcinek w ostatnich tygodniach ciąży częściowo się oddzielił od ściany wewnętrznej macicy. Ten biegun dolny, dzięki swej elastyczności i ruchomości, wtłacza się podczas bólu na podobieństwo klina do ujścia i szyjki na mocy praw hydrostatyki, napiera równomiernie i jak najłagodniej rozciąga i rozwiera szyjkę oraz ujście maciczne. I im więcej się z biegiem porodu podnosi ciśnienie w pęcherzu płodowym im znacznie się powiększa i rozciąga biegun dolny pęcherza płodowego w miarę zmniejszenia się oporu ze strony rozwierającego się ujścia, tym bardziej przybliża się moment pęknięcia pęcherza płodowego. Z chwilą kiedy ujście zupełnie względnie nieomal zupełnie zostało rozwarte, kończy się rola pęcherza płodowego jako czynnika roz-

wierającego ujście maciczne. Tak spełnia swoje zadanie pęcherz płodowy w 50 proc. wszystkich przypadków.

W 25 proc. wszystkich przypadków pęcherz płodowy pęka nie zdoławszy jeszcze dokończyć względnie nawet rozpocząć swego zadania. Mówimy o wczesnym pęknięciu pęcherza płodowego, o ile ono nastąpiło przed rozwarciem ujścia. Pęknięcie pęcherza płodowego jeszcze przed rozpoczęciem się bólów porodowych określamy jako przedwczesne.

Najczęściej spotykamy się z przedwczesnym pęknięciem pęcherza płodowego w przypadkach, kiedy część przodująca nie zdołała przez ustalanie się odgraniczyć należycie szczelnie wody płodowej t. zw. poprzedzającej. — mieszczącej się w dolnym biegunie pęcherza płodowego — od reszty wód płodowych, tak, że z każdym następnym silniejszym bólem napływa coraz to więcej wód płodowych do tego bieguna, — jak to widzimy przy położeniach nóżkowych lub przy zwężonej miednicy a ruchomej główki, albo przy położeniach ukośnych lub poprzecznych; dalej — w przypadkach niepodatnego ujścia i zbliżowania się szyjki; następnie w przypadkach istnienia błon płodowych mało rozciągliwych lub bardzo delikatnych.

Naogół możemy powiedzieć, że im mniej szczelnie część przodująca płodu oddziela wody płodowe poprzedzające od reszty (położenie nóżkowe lub poprzeczne, ruchoma główka przy zwężonej miednicy itd.), im silniejsze będą bóle porodowe, im więcej wód płodowych zostanie wtłoczonych do dolnego bieguna, im mniej elastyczne i podatne będą błony płodowe oraz ujście — tem wcześniej nastąpi moment pęknięcia.

Skutki przedwczesnego pęknięcia pęcherza płodowego dla dalszego przebiegu porodu mogą być różne, zależnie od przypadku. Są one bez znaczenia, o ile główka znajduje się głęboko w miednicy matki i temsamem uniemożliwia odpływ pozostałych wód płodowych. Mogą być jednak bardzo ważne, o ile

część przodująca się nie ustaliła, a temsamem nie stanowi przeszkodę dla odpływu wód płodowych. W tych to przypadkach spotykamy się z wypadnięciem pępowiny i części drobnych, — co znusza położnika najczęściej do niebezpiecznego zarówno dla życia matki jak i dziecka rozwiązania operacyjnego. Następnie — odpływ wód płodowych stwarza niebezpieczeństwo dla dziecka: Wskutek obkurczenia przez mięsień macicy płodu wśród bólu może ulec uszkodzeniu wymiana gazowa w łożysku, lub pępowinie, konieczna dla utrzymania płodu przy życiu; — może przyjść do zaciśnięcia znajdujące się pomiędzy powłokami płodu a ścianą macicy pępowiny lub do przedwczesnego odcięcia łożyska. Następnie — w powyższych przypadkach pęknięcie pęcherza płodowego otwiera wrota mikroorganizmom do niżej leżących części kanału porodowego. A ponieważ mikroorganizmy znajdują we wodach płodowych świetne podłoże rozwoju i rozmnażania się, może przyjść ostatecznie do tak poważnego i niebezpiecznego dla życia pacjentki stanu, jak zakażenie ogólne.

Z powyżej przytoczonych poważnych skutków, idących w ślad za przedwczesnym pęknięciem pęcherza płodowego, wynika, że należy przykładąć wszelkie starania, aby nie pozbawić rodzącej w sposób nieogłębny lub nawet lekkomyślny tak ważnego czynnika porodowego, jakim jest pęcherz płodowy. Szczególnie mam na myśli badanie wewnętrzne — zwłaszcza w przypadkach zwichniętej miednicy z główką nieruchomą oraz położeniami nieprawidłowych płodu.

Zagadnienia zawodowe położnych

Protest

Związku Położnych Województwa Śląskiego przeciw nadmiernemu obciążeniu podatkami.

Związek Położnych Województwa Śląskiego wystosował do Izby Skarbowej Województwa Śląskiego protest, którego treść podajemy w całej rozciągłości.

Katowice, dnia 28 listopada 1928 r.

Do

Izby Skarbowej Województwa Śląskiego

w Katowicach.

przez p. Dr. Rostka, Naczelnika Wydziału Zdrowia Publicznego Śląskiego Urzędu Wojew. w Katowicach.

Związek Położnych Województwa Śląskiego zgodnie z uchwałą powziętą na zebraniu Związku w dniu 21 listopada 1928 r. w Katowicach, niniejszym protestuje najenergiczniej przeciwko nadmiernemu obciążaniu podatkami położnych Województwa Śląskiego, a celem uzasadnienia i poparcia podaje następujące fakty:

W myśl przepisów obowiązujących w położnictwie, każdy poród musi położna zapisać w swoim dzienniku do tego celu ustalonym, a podlegającym kontroli lekarza powiatowego. Dopiero na podstawie tego dziennika każda położna sporządza swoje zeznanie o dochodzie przedstawiając go następnie władzy skarbowej. Tymczasem urzędy Skarbowe a raczej jego Komisje Szacunkowe nie tylko, że wcale nie

reagują na zeznania położnych, ale ku wielkiemu ubolewaniu ignorują sobie z powagi położnych mówiąc, co tam znaczy pieczętka, co znaczy lekarz powiatowy, albo dziennik, a twierdząc tem samem, że, ile położna pokątnie zarabia, tego nikt nie wie, ustalają tedy podatek tak wysoki, że go położna pod żadnym warunkiem uścić nie jest w stanie, bo każdorazowo podatek przekracza ich zdolność płatniczą, w dodatku zaś stanowi wielką krzywdę. Postępowanie takie Urzędów Skarbowych wychodzi tylko na stratę czasu, powoduje ustawiczne egzekucje po większej części bezskutecznie, nieraz nawet zajmuje się położnym najniezbędniejsze rzeczy, do tego jeszcze należące do spadkobierców w wypadku, gdy położna jest wdową, a dzieciom przypadają po ojcu w spadku ruchomości.

Są to fakta pożałowania godne, budzące w kołach położnych okropne rozgoryczenie. Związek podkreśla, że niejedna położna, to żywicielka rodziny, więc oczywiście nie może jednak zapracować na wyżywienie rodziny, bo gdy mąż jest bez pracy, to zasilku mu się odmawia i to z powodu tego, iż żona jest akuszerką i zarobkuje.

Związek Położnych Województwa Śląskiego zatem domaga się kategorycznie sprawiedliwego ustalenia podatku położnym, a więc, by Urzędy Skarbowe odstąpiwszy nareszcie od dotychczas stosowanych zasad przy wymiarze podatków, ustalały podatki położnych li tylko według składanych przez nich zeznań, dalej, Związek domaga się, aby do każdej Komisji Szacunkowej wymierzającej podatki, powoływano także i jedną położną, która będzie zastępować stan położnictwa danego okręgu, a wskazaniem byłoby powoływać do tego celu zawsze przewodniczącą Związku Położnych odnośnego powiatu.

Związek zauważa, że położne, które przecież tak wielkie spełniają Państwu usługi i zbyt trudne mają zadanie, w rzeczy samej nie zasługują na tak obojętne traktowanie ich przez Urzędy Skarbowe przy wymierzaniu podatków, przeciwnie zasługują na wszelkie uwzględnienie a zwłaszcza na pewną zniżkę.

To też ze względu na to, że wszystkie położne zostały dotąd zbyt wysoko obciążone podatkami, których absolutnie wyrównać nie są w stanie, Związek prosi usilnie Izbę Skarbową, by, rozumiejąc istotnie zagrożone położenie naszych położnych, zechciała zaległe podatki tychże albo całkowicie umorzyć, albo znacznie obniżyć.

Przedstawiając niniejszy protest, Związek wyraża przekonanie, że nie przebrzmi on bez echa oraz, iż wszystkie te bolączki podatkowe, jakie nasze położne dotąd odczuwają, zostaną niewątpliwie usunięte, a zwraca się też i z tą ufnością, że i Wydział Zdrowia Publicznego przy Śląskim Urzędzie Wojewódzkim raczy wstawić się za naszą prośbą.

Z należytem poważaniem

Zarząd Związku Położnych Województwa Śląskiego.

Więckowska Marja, Katowice. — Korzus J. Jadwiga, Tarnowskie Góry. — Szabecka Gertruda, Rybnik. — Krempiecka Tekla, Król.-Huta. — Brachaczek Franciszka, Świętochłowice. — Obrączka Franc., Pszczyna.

VII. Zjazd Położnych w Poznaniu.

Przypominamy Szan. Koleżankom powtórnie, iż VII Zjazd Położnych z województw Poznańskiego, Pomorskiego i Śląskiego odbędzie się w dniach 15 i 16 czerwca 1929. Zjazd ten będzie poświęcony sprawom naukowemu, materialnemu i organizacyjnemu wszystkich położnych w Polsce. Zagadnienia te są bardzo ważne dla każdej koleżanki, stąd zjazd ten budzi żywe zainteresowanie, a będzie miał bardzo wielkie znaczenie pod względem podniesienia poziomu

naukowego, jak również i materialnego każdej z położnych.

Wszelkie kwestje połączone ze Zjazdem upraszamy kierować do Związku Położnych w Poznaniu, G. Wilda 94. Tam też należy się zgłaszać z referatami z pracy zawodowej na Zjazd, a to najpóźniej do 1-go kwietnia 1929 r. Referaty winny być podane z dokładnym tytułem i złożone piśmiennie.

Równocześnie prosimy o jaknajwcześniejsze zgłaszanie się uczestniczek Zjazdu, a to celem zarezerwowania kwater i dla uzyskania zniżki przejazdu na kolejach państwowych, jak również biletów wstępu na Powszechną Wystawę Krajową, która odbędzie się w roku bieżącym w Poznaniu.

Zarząd.

Sprawozdanie Kasowe Związku Położnych

na Województwa Poznańskie, Pomorskie i Śląskie

od dnia 9-go stycznia do dnia 31-go grudnia 1928 roku

Dochód

	złotych
I. Poznań i okolica wpisowe i składki	747.—
II. Kółka prowincjonalne poznańskie wpisowe i składki	948 40
III. Kółka prowincjonalne pomorskie wpisowe i składki	393.80
V. Kółka prowincjonalne śląskie wpisowe i składki	505.—
Razem:	2.594.20

ZESTAWIENIE:

Dochód	2594.20
Rozchód	1335 74
Pozostaje	1258.46
P. K. O.	970.—
Saldo w kasie	2228.46

Rozchód

	złotych
I. Zebranie Okręgowe	144.—
II. Podróże propagandowe celem organizacji związku	240. —
III. Inne wszelkie wydatki dla sekretariatu jak to: papier, karty, znaczki poczt. na port. za listy zwykłe i polecone, stemple i t. p.	200.—
IV. Dyplomy jubileuszowe 50 sztuk, gratyfikacje oraz różne wydatki drobne na jubileusz, razem:	500.—
V. Zakup nowych statutów	75.—
VI. Wypłaty Delegatkom, Organizatorkom za poniesione straty przy straconych porodach	100.—
VII. Różne drobne wydatki jak: kolej, tramwaj w wyjazdach służb., abonament gazet: warszawskiej, krakowskiej, niemieckiej i różne małe wydatki	76.74
Razem:	1.335.74

St. Klugowa skarbniczka.

Sprawozdanie z czynności Zarządu Głównego Związku Położnych na Województwa Poznańskie, Pomorskie i Śląskie za rok 1928.

W roku 1928 odbyło się 10 zebrań plenarnych oraz jedno walne zebranie, czyli łącznie 11 zebrań, które odbywały się w sali wykładowej Wojewódzkiej Kliniki dla Kobiet w Poznaniu, przy ul. Polnej 17.

Na zebraniach zaszczycali nas swą obecnością pp. lekarze Kliniki wraz z p. Prof. Dr. Kowalskim na czele. Obradowano na nich wzgl. wygłaszano referaty, dotyczące spraw naszego zawodu. Poza tem zorganizowano kółka powiatowe w kilkunastu powiatach, w województwach Poznańskim, Pomorskim i Śląskiem, tak, że liczba zorganizowanych wzrosła na 808 członkiń.

Zebrań zarządowych odbyło się natomiast siedem; również i na tych zebraniach obradowano tak samo jak na zebraniach plenarnych. Poruszono szczególnie pożałowania godny pośpiech pewnych kole-

żanek, które opuszczają zebrania przed końcem obrad i nie wysłuchają przebiegu zebrania do końca.

W roku 1928 obchodziło kilka koleżanek jubileusz swej pracy zawodowej i to: 40-letni obchodziły cztery koleżanki: jedna z Pomorza a trzy ze Śląska. Zaś 25-cioletni jubileusz, obchodziły: jedna koleżanka z Pomorza, siedm ze Śląska i pięć z Poznańskiego. Wszystkie jubilatki, należące jako członkinie do Związku Położnych, otrzymały dyplom jako pamiątkę swej pracy zawodowej.

Uchwalono urządzić Zjazd Położnych na Województwo: Poznańskie, Pomorskie i Śląskie, który odbędzie się 15 i 16 czerwca br. Zjazd powyższy dąży do wzbudzenia żywego zainteresowania w dziedzinie naukowej jako też materialnej t. j. połączenia się koleżanek w jeden silny Związek. (Bliższe dane podajemy na innem miejscu).

Poznań, dnia 7 stycznia 1929 r.

Z. Sarnowa, sekretarka.

Zestawienie liczbowe Kółek Z. Z. Poł. z Województw Poznańskiego, Pomorskiego i Śląskiego.

(Podane są kółka, które zorganizowały się do dnia
31 grudnia 1928).

Województwo Poznańskie:

Poznań miasto	68 członków
Poznań — powiat	22 „
Ostrzeszów — powiat	6 „
Odolanów — powiat	8 „
Ostrów — powiat	10 „
Pleszew — powiat	10 „
Krotoszyn — powiat	11 „
Jarocin — powiat	16 „
Rawicz — powiat	13 „
Kościan — powiat	11 „
Śmigiel — powiat	10 „
Grodzisk — powiat	15 „
Leszno — powiat	11 „
Śrem — powiat	12 „
Nowy Tomyśl — powiat	15 „
Międzychód — powiat	10 „
Szamotuły — powiat	20 „
Oborniki — powiat	9 „
Wągrowiec — powiat	10 „
<i>Srodo (dotychczas w Poznaniu)</i>	
Żnin — powiat	16 „
Strzelno — powiat	11 „
Bydgoszcz — miasto	53 „
Bydgoszcz — powiat	18 „
Gniezno — powiat	6 „
Inowrocław — powiat	12 „
razem	403 członków

Województwo Pomorskie:

Toruń — miasto	27 członków
Toruń — powiat	12 „
Grudziądz — miasto	15 „
Grudziądz — powiat	11 „
Wąbrzeźno — powiat	20 „
Kartuzy — powiat	22 „
Starogard — powiat	25 „
Kościerzyna — powiat	20 „
Brodnica n. D. — powiat	24 „
razem	176 członków

Województwo Śląskie:

Katowice	55 członków
Pszczyna	55 „
Tarnowskie Góry	18 „
Rybnik	41 „
Król. Huta	20 „
Świętochłowice	20 „
Lubliniec	20 „
razem	229 członków

ZESTAWIENIE:

Woj. Poznańskie	403 członków
Woj. Pomorskie	176 „
Woj. Śląskie	229 „

Razem 808 członków.

Składki członków Zw. Zaw. Poł. z Województw Poznańskiego, Pomorskiego i Śląskiego

od dnia 9 stycznia 1928 do dnia 31 grudnia 1928.

Poznań-miasto i okolica:

Poznań — miasto, Poznań — powiat, Środa	zł
powiat, razem: wpisowe i składki	747.—

Kółka prowincjonalne poznańskie:

Ostrzeszów — wpisowe i składki	16,50
Krotoszyn — wpisowe i składki	42,—
Pleszew — wpisowe i składki	25,40
Jarocin — wpisowe i składki	83,—
Kościan — wpisowe i składki	16,—
Śmigiel — wpisowe i składki	46,30
Grodzisk — wpisowe i składki	53,—
Śrem — wpisowe i składki	60,20
Nowy Tomyśl — wpisowe i składki	96,20
Międzychód — wpisowe i składki	32,40
Szamotuły — wpisowe i składki	163,—
Oborniki — wpisowe i składki	7,—
Leszno — wpisowe i składki	14,—
Gniezno — wpisowe i składki	33,30
Inowrocław — wpisowe i składki	63,40
Wągrowiec — wpisowe i składki	20,80
Żnin — wpisowe i składki	22,—
Bydgoszcz — wpisowe i składki	153,90
razem	948,40

Kółka prowincjonalne pomorskie:

Toruń — wpisowe i składki	87,—
Wąbrzeźno — wpisowe i składki	83,—
Starogard — wpisowe i składki	50,—
Kościerzyna — wpisowe i składki	40,—
Kartuzy — wpisowe i składki	20,—
Grudziądz — wpisowe i składki	84,—
Brodnica n. Drwęcą — wpisowe i składki	29,80
razem	393,80

Kółka prowincjonalne śląskie:

Katowice — wpisowe i składki	102,—
Pszczyna — wpisowe i składki	217,—
Rybnik — wpisowe i składki	35,—
Tarnowskie Góry — wpisowe i składki	41,—
Królewska Huta — wpisowe i składki	20,—
Świętochłowice — wpisowe i składki	90,—
razem	505,—

ZESTAWIENIE OGÓLNE:

1. Poznań i okolica	747,—
2. Kółka prowincjonalne poznańskie	948,40
3. Kółka prowincjonalne pomorskie	392,80
4. Kółka prowincjonalne śląskie	505,—
Razem	2.593,20

Poznań, dnia 31 grudnia 1928.

St. Klugowa, skarbniczka.

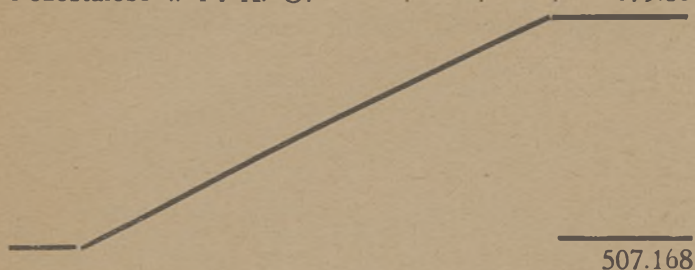

OGÓLNE ZESTAWIENIE

dochodów i rozchodów redakcyjnych oraz administracyjnych czasopisma „Nowiny Akuszerskie”
od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 1928 r.

DOCHODY

	zł gr
Pozostałość z roku 1927	674.68
Za prenumeratę i ogłoszenia w „N. A.”	4217.35
Pozostałość w P. K. O.	179.65

St. Klugowa redakt.

ROZCHODY

	zł gr
Za druk pisma „Nowiny Akuszerskie”	2826.—
„ lokal administracyjny	490.—
„ przeprowadzenie korekty w „N. A.”	385.—
„ świadectwo przemysłowe dla „N. A.”	218.60
„ wszelkie wydatki redakcyjne oraz administracyjne jak: opłata, ryczałt. wysyłki, znaczki poczt., listy pol., zwykłe, portoria i różne	998.52
	4918.12
pozostałość na rok 1929	153.56
	5071.68

Z pracy zawodowej

Poronienie i zaśniad krwawy.

Dnia 18 października 1928 r. o godz. 5-tej popoł. wezwano mnie do poronienia. Była to pierwiastka lat 22. Zastałam ją w łóżku, blada i wykrwawioną, narzekającą, że już od marca jest chorą. Krwawienie silne miała od 3-ch dni. Ciepłota wynosiła 39,2° C a tętno 120 na minutę. Po odkażeniu rąk i części płciowych, zbadałam roniącą zewnętrznie. Stwierdziłam, że macica sięga 4 palce nad spojenie łonowe. Spiesznie napisałam do lekarza. Po niedługim czasie dostała roniącą silne bóle i poczęła przeć. Byłam pewną, że poronienie nastąpi, zanim lekarz przybędzie. Po 2 godzinach poczyną się rodzić jakiś dziwna masa w kształcie wielkiego jaja. Długość jej wynosiła 27 cm, a szerokość 19 cm. Matka pacjentki była ciekawą i przekroiła masę tę. W środku była tylko pusta jama. Po 1/2 godzinie wystąpił silny krwotok, tak, że miałam obawę o pacjentkę. Zawiezany lekarz przybył dopiero o godzinie 10 1/2 wieczorem, wyskrobał macicę i zapisał środki przeciw krwawieniu. Na drugi dzień odwiedziłam pacjentkę. Temperatura spadła na 38,0°. Przypadek zgłosiłam naturalnie do lekarza powiatowego.

* * *

Podobny przypadek miałam 5 lat wstecz. Była to także pierwiastka 20 letnia. Zaraz po moim przybyciu posłałam po lekarza. Lekarz przybył wcześniej, zbadał roniącą zewnętrznie i stwierdził ciążę 7 miesięczną. Badanie dalsze wykazało, że macica była zupełnie otwarta a pęcherz na pęknięciu! Po 3 kwadransach pęcherz pękł, odpłynęło 1 1/2 litra wody płodowej i urodził się taksamo zaśniad krwawy, kształtu podłużnego chleba, wagi 4 funtów. W środku zaśniadu była także pusta jama. Łóżysko odeszło zupełnie normalnie, pozostały tylko błony. Pacjentka jest bezdzietną. (Radzimy odesłać pacjentkę do lekarza celem dokładnego badania i stwierdzenia, przyczyny bezdzietności. Red.).

Fr. Obrączkowska,
Krasowy, G. Śląsk.

Poprzeczny kształt macicy, położenie ukośne, później czaszkowe!

Dnia 20 listopada 1926 r. o godz. 12-tej w nocy, zawezwano mnie do porodu. Była to wieloródka, licząca 39 lat. Po odkażeniu rąk i części płciowych rodzącej, zbadałam zewnętrznie. Brzuch był rozciągnięty w kierunku poprzecznym. Główka płodu leżała po stronie lewej, po stronie prawej były pośladki, drobne części zaś poniżej wyrostka mieszkowatego a tętno płodu powyżej pępka. Tętno było niewyraźne. Powłoki brzuszne były bardzo wiotkie, tak, że dokładnie dało się wybadać położenie płodu. Wobec tego prosiłam o lekarza. Mąż wzbrania się, bo to za daleko i wielka strata, a pozatem nie ma pieniędzy na lekarza. Bóle były coraz to silniejsze. Daremne są moje prośby, więc postanowiłam zrobić obrót zewnętrzny. Pęcherz był jeszcze utrzymany, więc w przerwach pomiędzy bólami udało mi się wykonać obrót, lecz tylko do połowy. Płód leżał teraz ukośnie. W międzyczasie zabrałam się powtórnie do odkażenia rąk. (Zamiat dezynfekcji rąk, należało dalej poprobować obrotu. Red.). Jeszcze nie ukończyłam odkażania, a już pęka pęcherz płodowy. Odchodzą wody brunatne i w małej ilości. Po skończonej dezynfekcji, zbadałam wewnętrznie i stwierdziłam ujście macicy zupełnie rozwarłe i pępowinę leżącą w pochwie! Po lewej stronie wyczuwam klatkę piersiową i lewy bark płodu. Ucieszona tem, że nie potrzebuję długo szukać rączek ani nóżek, robię obrót: prawą ręką usunęłam część tylną ku górze, lewą zaś część przodującą ku dołowi. Położenie zmieniło się na czaszkowe! Po 10-ciu minutach urodziło się dziecko płci męskiej. Dziecko było omdlałe (II stop.) długości 52 cm., wagi 3.700 g. Po długim cuceniu trwającym 40 minut, dziecko krzyknęło. Położnica czuła się szczęśliwą, gdy usłyszała krzyk swego dziecka. Pierwsze 4 dzieci urodziły się bowiem nieżywe. Pacjentka wstała 8 dnia.

J. Königowa, położna.

Płaska miednica, położenie czołowe!

Dnia 28 lipca 1928 r. o godzinie 9-tej przedpołudniem zawezwano mnie do porodu. Była to pierwiastka licząca 24. lata. Bóle przychodziły co dziesięć minut. Po odkażeniu rąk badałam zewnętrznie i stwierdziłam, że główka jest wpartą do wchodu miednicy, tętno normalne, brzuch silnie napięty, bóle jeszcze bardzo rzadkie i słabe. Wobec tego opuściłam rodzącą, prosząc ją, ażeby po mnie przysłała, kiedy bóle będą regularne. Do mieszkania rodzącej miałam tylko 10 min. drogi. Poza tem zalecałam wziąć kąpiel, położyć się, względnie też sobie pochodzić. O godzinie 7-mej wieczorem wzywa mnie mąż, ponieważ bóle są silniejsze. Zaraz byłam u rodzącej. Zbadałam ją wewnątrz! (Dlaczego wewnątrz? Badanie to było tutaj niepotrzebne. Red.). Stwierdziłam ujście otwarte macicy wielkości 2 zł, warga górna była wkliniwana za spojenie łonowe. Pęcherz leżał zupełnie na główce, wód płodowych było bardzo mało. Rodząca narzeka i krzyczy na jednostajny ból w dolnym odcinku brzucha. Zaraz napisałam do lekarza, ażeby jak najprędzej przybył! Lekarz przyjechał po 3 godzinach, stwierdził także owe wkliniowanie i położenie czołowe. Lekarz zapisał środki na bóle i po 5 godzinach rodzi się dziecko w czepku w położeniu czołowym. Dziecko urodziło się w omdleniu I stopnia. Po niespełna 10 min. poczęło krzyczeć a w kąpieli wystąpiły drgawki na całym ciele. Po wyjęciu z kąpieli spało dziecko 20 godzin. Następnie powtórzyły się drgawki w rękach, w nogach, a najwięcej w oczach. Wkrótce dziecko poczyni sinieć i po 36-ciu godz. życia umiera w kurczach. (Co to było powodem?) Połóg był normalny. (Powodem śmierci dziecka był krwiałak wśródmózgowy. Krwiałak ten powstał z powodu silnego ucisku czaszki podczas porodu. Red.).

J. Königowa, położna
Kosztowy, G. Śląsk.

Poród normalny, gorączka po porodzie z końcem tygodnia. Zapalenie jajników.

W kwietniu 1928 r. o godzinie 5-tej rano wezwano mnie do porodu. Pacjentka była pierwiastką. Po przybyciu zabrałam się do odkażenia rąk i części płciowych rodzącej. Poza tem zbadałam rodzącą i stwierdziłam położenie czaszkowe, bóle normalne w odstępach co 5 minut. Więc cierpliwie czekałam na ukończenie porodu. O godzinie 3-ciej popołudniu urodziło się dziecko płci żeńskiej, 2.500 gr. wagi. Nastąpiło pęknięcie krocza, do którego wezwano lekarza. Do ósmego dnia nie było żadnych komplikacji. Rano 8-go dnia podwyższyła się temperatura do 38,4° a wieczorem do 38,8°. Natychmiast wezwano lekarza, który zapisał lekarstwo. Na razie nie stwierdził nic nadzwyczajnego. Pomimo środków lekarskich temperatura się wzmogła. Wówczas wezwano innego lekarza, który stwierdził zapalenie przydatków macicy. Lekarz zapisał lekarstwo i kazał stosować lodowy okład na brzuch. Jedenastego dnia po porodzie temperatura spadła rano na 37,8° a wieczorem na 37,0°. Bolesność przymacicza ustąpiła, li tylko nastąpiło rwanie, które miało być następstwem lodu. (?). Wówczas chora dostała plaster na miejsce bolesne. Czternastego dnia popoł. stan chorej się pogorszył, wezwano znów lekarza. Temperatura wynosiła 38,1°, chora się skarżyła na ból głowy, szum

w uszach, twierdziła, że nic nie słyszy i żądała księdza. O godzinie 8-mej wieczorem przyszedł lekarz, dał zastrzyk i powtórnie lód. W nocy nie było możliwości dostać lodu, więc robiono zimne, mokre okłady. Na drugi dzień rano temperatura spadła na 37,4° a wieczorem na 37,3°. Odtąd była zawsze normalna, tak, że pacjentka 22-go dnia wstała i została zdrową.

Fr. Grabiakowa,
położna obwodowa. Śrem.

Poród normalny płodu spotworniałego.

Dnia 24 grudnia 1928 r. zawezwano mnie do porodu. Była to wieloródka, u której poród odbył się normalnie. Dziecko płci żeńskiej urodziło się o godzinie 6-tej rano. Przy kąpaniu i dalszem opatrzeniu dziecka spostrzegłam, jakby ranę na kręgosłupie nad kością ogonową. Miejsce to miało barwę czerwoną i nie było pokryte naskórkiem. W całości było tak wielkie, jak dwuzłotówka. Bliżej kości ogonowej stwierdziłam czarne owłosienie. Miejsce to przypominało wyglądem swoim otwór stolcowy jakiegoś zwierzenia czworonożnego. Poza tem odniosłam wrażenie, jakby tutaj była wywrócona śluzówka wewnętrzna na zewnątrz. Około miejsca tego były dziureczki na zewnętrznym naskórku w wielkości łepka zapalki. Przy oddychaniu dziecka miejsce to unosi się do góry i miarowo opada. Następnie od łopatek do przedramion obie kończyny górne były na powierzchni gęsto porośnięte długim włosiem czarnym. Polecałam rodzicom dziecka udać się do lekarza.

Zaznaczam, że matka tegoż dziecka rodzi już poraz drugi płód z takimi znakami. Pięć lat temu porodziła tąż sama matka synka, który na lewej ręczce ma nad kostką sine miejsce koloru ciemnego, wielkości dwuzłotówki z różnemi wyrostkami, przypominającemi gęsią skórę. Dotąd rodzice nie postarali się oto, ażeby twór ten usunąć.

Starkowice Piątkowskie, pow. Średzki.

St. Maciejewska, położna obwod.

Wiadomości z zebrań

Poznań. Dnia 7 stycznia b. r. o godz. 6-tej popoł. odbyło się miesięczne zebranie położnych w Wojewódzkiej Klinice dla Kobiet, ul. Polna 17.

Zebranie powyższe zagała zastępczyni prezesowej, kol. Reszelewska, nawołując koleżanki zamieszkałe w Poznaniu i posiadające obszerniejsze mieszkanie, ażeby przyjmowały koleżanki, przybywające na Zjazd obyc się mający r. b. w dniach 15 i 16 czerwca w Poznaniu, podczas Powszechnej Wystawy Krajowej.

O godz. 6.30 przybył p. Prymarjusz Dr. Żuralski, z którym omawiano sprawy dotyczące Związku.

O godz. 7 zebranie solwowano.

Sarnowa, sekr.

Oborniki. Dnia 15 grudnia 1928 r. o godz. 11-tej przedpoł. odbyło się zebranie Kółka Położnych na powiat Obornicki.

Zebranie zagał lekarz powiatowy p. dr. Ruciński przy udziale 13-tu położnych i zaznajomił oraz wytłómaczył rozporządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 marca 1928 r., dotyczące położnych.

Porządek obrad był następujący:

1. Ważnym punktem obrad było zakomunikowanie wynagrodzenia położnych, za czynności przy porodzie u członków kasowych.

2. Pan Lekarz Powiatowy radził, aby położne jako koleżanki wzajemnie się zgadzały wzgl. jedna drugiej konkurencji nie robiły i regularnie na zebrania uczęszczały. Dalej zaznaczył p. Lekarz Powiatowy, że zebranie nasze będzie zawsze swą obecnością zaszczycał.

3. Uregulowanie składek odroczone do następnego zebrania, na dzień 15 stycznia 1929 r.

4. Kilka koleżanek wygłosiło ważne referaty na tle praktyki zawodowej.

5. Po wyczerpaniu obrad, o godz. 1-szej popołudniu zebranie zamknięto.

M. Madajowa, sekretarka.

Ostrzeszów. Zebrania nasze odbywały się w roku 1928 co miesiąc przez 5 miesięcy i to w gabinecie lekarza powiatowego p. dr. Madeja, który zachęcał nas do jedności koleżeńskiej i pełnienia obowiązków w zawodzie. Koleżanki przybywały na zebrania stale. Później żaliły się jednak, że jest im zatrudno co miesiąc na zebrania przybywać i uchwałyły odbywać zebrania co 2 miesiące, na które pomimo wszystko zebrało się tylko 5 koleżanek. P. Szmajowa była za ledwie raz na zebraniu, składki wpłacała przez drugą koleżankę; kol. Pietrzakowa była 4 razy na zebraniu i odtąd na zebrania nie przybywa. Ostatnie zebranie odbyło się w Starostwie w gabinecie p. dr. Madeja dnia 6 grudnia r. ub. o godz. 12-tę w południe, który to wygłosił wykład o objawach ciąży mnogiej, o ciąży zwykłej, o ciąży pozamaciicznej, o wypadkach w pierwszej połowie ciąży i o objawach płodu martwego.

Pan dr. Madej zakończył wykład z życzeniem koleżeńskiej jedności i wesołych Świąt.

W roku bież. były podane dwa wnioski przeciwko konkurencji i zakłóceniu na jednym zebraniu i jeden wniosek o ryczałtową zapłatę w Kasie Chorych.

Na tem zakończono zebranie w tym roku, życząc sobie wzajemnie i całemu Związki Położnych wesołych Świąt i miłości koleżeńskiej, ażeby nam Bóg błogosławił i wzmacniał nasze siły.

Dochody i rozchody Koła w Ostrzeszowie w r. 1928.

a) Dochody:	zł
a) ze składek obowiązkowych	72,55
b) ze składek dobrowolnych	32,75
razem	105,30
b) Rozchody:	zł
za artykuły piśmienne, jak: książki, bloczki i wszelkie wydatki dla sekretarki:	
a) wypłacono 1 grudnia 1928 r.	22,55
b) wypłacono 30 maja 1928 r.	10,—
c) wypłacono 30 maja 1928 r.	28,10
razem	60,65

Centrala Zw. Położn. w Poznaniu odebrała:

a) dnia 29 grudnia 1928 r.	44,65
----------------------------	-------

Zestawienie:

Dochód:	105,30
Rozchód:	105,30

Dodaje, że obecnie jest w powiecie 5 członkiń, które przychodzą na zebrania regularnie i starannie składki swoje uiszczają, pozostałe dwie członkinie uchylają się od udziału w zebraniach oraz nie opłacają swoich składek.

St. Błaszczkowska, przewodn.

Korespondencja Redakcji

Z obchodu 10-ciolecia Niepodległości. Dnia 12 listopada 1928 r. obchodzono 10-ciolecie Niepodległości Polski oraz jubileusz 10-cioletniego urzędowania p. Starosty Krajowego powiatu Poznańskiego, na który została zaproszona położna obwodowa p. Józefa Grześkowiakowa z Krzesin.

Doniesienia o zebraniach

Poznań. Następne zebranie Położnych odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 lutego 1929 r. o godz. 6-tej popołudniu w Wojewódzkiej Klinice dla Kobiet, ul. Polna 17.

Nekrologi

Spóźnione!

Dnia 19 listopada 1928 r., spiesząc do chorego, zmarł na posterunku śp.

Radca Dr. med. Stanisław Łazarewicz

pierwszy Dyr. Krajowej Kliniki dla kobiet i szkoły położnych w Poznaniu, w Odrodzonej Polsce.

Wszystkie położne, które pod Jego kierownictwem uzyskały dyplomy wykszolenia niechaj ze czcią pamięć o Nim zachowają.

Msza św. za Jego duszę śp. zmarłego odprawiono w Wojewódzkiej Klinice dla Kobiet w dniu 6. 12. 1928 r.

ZWIĄZEK POŁOŻNYCH.

Od Wydawnictwa

UREGULOWANIE PRENUMERATY I SKŁADEK.

Upraszamy Szan. Koleżanki o wypłacenie prenumeraty za „N. A.” li tylko na konto czekowe P. K. O. Poznań Nr. 211072, zaś składki związkowe li tylko na ręce skarbniczki kol. St. Klugowej Poznań, ul. Górna Wilda 94.

W sprawie nadsyłanych utworów wierszowych.
Otrzymujemy z grona naszych koleżanek i czytelniczek liczne utwory wierszem, nie mające z zawodem naszym często nic wspólnego. Tak chętnie, jak zamieszczalibyśmy te wysiłki, nie możemy tego niestety, z wyjątkiem przy uroczystościach okolicznościowych, bo nie pozwala nam na to objętość naszego pisma. Mamy bowiem materiału wierszowego tyle, że moglibyśmy zapełnić nim kilka całych numerów pod rząd. Prosimy nasze Szanowne Czytelniczki nam to wyrozumieć, że pismo nasze jest w pierwszym rzędzie pismem zawodowym i jako takie je traktować. Chętnie zamieścimy jednak, po kolei, takie utwory, które się do opublikowania nadają i prosimy pamiętać więcej o referatach z praktyki.

Redakcja.

Małe notatki

Zapytanie. Na czym polega, że mężczyzna może też miesiączkować? Prosimy o wytłómaczenie!

W. R.

Sprostowanie. Dowiadujemy się, że w Wąbrzeźnie zawarto umowę z Kasą Chorych nie 7 członkiń, lecz 17 (siedemnaście).

W referacie: **Poród bezbolesny i czkawka!** powinno być: zamiast Markowice - Piątkowskie — **Starkowice Piątkowskie** a zamiast Marja — **Stanisława Maciejewska Starkowice - Piątkowskie.**

WYTWÓRNIĄ HYG. PASÓW GORSETOWYCH

POZNAŃ
ul. Fr. Ratajczaka 11 II.

Pasy brzuszne

ściśle podług przepisów p. Prof. Dr. Kowalskiego

Wykonanie tylko podług miary.

Wielki wybór materiałów.

Wielki wybór torb akuszerskich

według przepisu i ref. Dr. Kowalskiego.

**Pasy brzuszne dla pań
oraz wyprawy położowe.**

JAROSZKA i S-ka, POZNAŃ

Św. MARCIN 33 — TEL. 2554.

Skład artykułów chirurg., opatrunkowych i gumowych

■ Dla członków związku udzielamy specjalne rabaty. ■

MACZKA NESTLÉ

jest dla niemowląt najlepsza

Puszki próbne i broszurki
bezpłatnie otrzymać można
przez biuro sprzedaży firmy

NESTLE AND ANGLO-SWISS CONDENSED MILK COMPANY

Cham & Vevey (Szwajcaria)

Biuro sprzedaży na Polskę: Gdańsk, Krebsmarkt Nr. 78

MATKI!

Pamiętajcie, że najlepszą zasypką dla dzieci jest puder „VASELAN” z lanoliną i wasełiną aptekarza L. Sikorskiego.

Puder „VASELAN” goi wszelkie ranki i odparzenia, zapobiega odleżeniu i ma zastosowanie w wszelkich wypadkach podrażnienia skóry.

Puder „VASELAN” jest gorąco zalecany przez pp. Lekarzy specjalistów.

VASELAN BABY — pasta należy do Pudru Vaseline. Przy ostrzejszych zaognieniach skóry działa nadzwyczaj gojąco. Smaruje się w pierw Vaseline Baby Pastą i posypuje pudrem.

Żądać w aptekach i drogeriach wyraźnie „PUDER VASELAN” aptekarza L. Sikorskiego.

WYSTRZEGAĆ SIĘ NAŚLADOWNICTW!